

Sananselitystä

Sananselityksissä käsitellään kirkkovuoden kunkin pyhäpäivän yhtä evankeliumikirjan tekstiä niin kuulijoiden kuin saarnaajien avuksi. Nyt selitettävänä ovat sunnuntaiden 28.10.–9.12. tekstit. Aloitamme uskonpuhdistuksen muistopäivästä ja päätämme toiseen adventtisunnuntaihin.

Sale et sole

MATT. 5: 13–16

USKONPUHDISTUKSEN
MUISTOPÄIVÄ 28.10.

Naudat ja puhvelihärät kulkevat pitkät matkat saadakseen nuoleksia suolajärkäleitä, mutta ne eivät kulkisi askelta-kaan suolattoman kiteen vuoksi. Kuvausta käyttää saarnaaja Intian valtateiltä, **Stanley Jones**, ja kirjoittaa: ”Nykyaikaisen kristillisyyden tarvelee sen halu esiintyä valona samalla, kun se on haluton olemaan suolana... Ei ole kysymys siitä, saadaanko ihmisiä kirkkoon, vaan siitä, saadaanko kirkkoihin suolaa. Jos sitä on, tulevat ihmisetkin.”

Vuorisaarna on värin ja maun ja iloisien erilaisuuden ylistys. Totuuden nimesä on sanottava tämäkin: Heti kättelyssä ovat aiheena vainot ja vastukset Jeesuksen nimen tähden. ”Iloitkaa ja riemuitkaa, sillä palkka, jonka te taivaissa saatte, on suuri” (Matt. 5:12). Tällaisessa seurassa nyt ollaan! Profeetat olivat upeinta, mitä juutalaiset tiesivät. Tosin Malakian jälkeen 400 vuoteen heitä ei ollut. Nyt Jeesus rinnastaa opetuslapset profeettoihin. Sama Jumala toimii lastensa kautta. Me saamme liittyä Miikan ja Aamoksen, Pietarin ja Paavalin seuraan. Mutta kuka voi herjoista ja vainoista iloita? Romantisointi ja hengellistäminen sikseen! Valtaosa vaivoista tulee omasta syystämme ja vioistamme. Ne on hyvä kohdata sellaisina. Mutta palkka, se mitä kaikesta jää käteen, viimeisen viivan alle, kun lopputilitys tehdään, sen Herra sanoo ujostelematta ilon ja riemun aiheeksi. Tarvitaan näkökulman laajennus: iltapäivän lööppilehdestä ”taivaan tiliin”. Taivaan tiliin ei näköjään kykene kartuttamaan mitään joutumatta täällä kaltoin kohdelluksi. Mutta mistä iloitsevat ne, jotka onnistuvat kristillisyydessään siinä määrin, että kansan hallitusmiehet, ylipapit ja media

heitä kiittävät eikä paneteltuun ja vainoihin ole aihetta? Vuorisaarnan Kristus raamittaa sanomansa suuriin yhteyksiin toteamalla: ”Kun puhun teille suolasta ja valosta, muistakaa Raamatun profeettoja ja taivaan tilipäivää.”

Ne, joita Jeesus vuorisaarnan alussa ku-
vaa ja taivas onnittelee, nuo kaltoin kohdellut, ovat kuitenkin maan suola ja valo: he säilyttävät arvokkaan, estävät mätänemisen, tuovat maun elämään ja ovat edistyksen kärkijoukkona. Vielä maailmaa pitävät pystyssä Jumalan käskyt ja kristittyjen rukoukset, vaikka maailma pyrkii eroon edellisistä ja halveksii jälkimmäisiä. Sen verran suolaa ja valoa vielä on, ettei kaikki ole sairasta ja pimeää. Kaikki eivät ole kadottaneet ihmisyyden identiteettiään, joka rakentuu kahdelle sanalle: ”kyllä” ja ”ei”. ”Ei” on se suola, joka on aina tuonut tullessaan kristittyjen vainot. Valon ”kyllä”-sanon kanssa kristityt ovat selvinneet vähemmällä. Nyt kun mammonan hallitsema maailmanjärjestys järkkyy ja hyvinvoinninkin keskellä ihmiset voivat pahoin, pitäisi kysyä pastoreilta: ”Mistä tehdään?” Sanoisivatko he: ”Näin sanoo Herra: ’Eikö se, joka lankeaa, nouse jälleen? Eikö se, joka kääntyy pois, käänny takaisin? Miksi kääntyy tämä kansa pois ainaisessa luopumuksessa?’ (Jer. 8:4, 5.)” Vai onko saarnaajien sanoma joukko sekaavia kysymysmerkkejä? Ei ole mitään kääntymystä, sillä ei ole mistä ja mihin kääntyä, ei ole muutosta, sillä ei ole, mihin muuttua. Jos hylätään Raamatun sana, jäävät vain sanat, jaaritukset.

”Missä on kuriton kansa, siellä on epäpyhä papisto” (**Khrysostomos**). Jos kansa tietoisesti pyrkii eroon kristillisistä elämänarvoista ”arvoneutraaliksi”, niin kuin sanotaan, ja jälki on sen mukaista, ei syytä olekaan etsittävä ensisijaisesti maan parlamentista vaan kirkosta ja kristillisyydestä. Suola on menettänyt makunsa. Suolan erityisluonne ja voima ovat siinä, että se

on olennaisesti erilaista kuin aine, johon sitä pannaan. Kristityt ovat menettäneet iloisen erilaisuutensa. Voit ajatella, että uskovaiset ovat niin pienenä vähemmistönä, ettei heidän vaikutuksensa riitä. Tunethan kuitenkin suolan voiman. Makuun riittää muutama suolamurunen. Ei edes Jumala voita Paholaista kaikkivallallaan, ja muutoinkin pahan voittaminen voimalla (enemmistöllä) on Raamatulle vieras ajatus. Kristus voittaa kärsimällä, kuolemalla, sovittamalla. Ratkaisevaa ei ole määrä vaan maku, sisältö.

Suola on vanha mauste mutta yhä sama ja välttämätön. Kun kirkon opetuksesta puheen ollen kuulemme sanottavan, että jokin Raamatun lausuma on vanhentunut tai ei koske meidän aikaamme, valpastumme. Kristityt ja heidän kirkkonsa ovat kautta aikojen kohdanneet kaksi houkustusta: mukautuminen ympäröivän maailman ajatteluun ja elämäntapaan tai vetäytyminen pois pahasta maailmasta omiin ystäväpiireihin.

Suolan on oltava siellä, missä sitä tarvitaan, ja sitä on alati puhdistettava siihen sekoittuvista vieraista aineista. Esimerkkinä voisi olla ihmisen arvo, joka Jumalan luomistyön, rakkauden ja Jeesuksen lunastuksen perusteella on ollut yhtäläinen ja selviö kaikille kristityille. Teoriat evoluutioista veivät luomisuskon, ja markkinatalous nosti arvoon tekevän ihmisen. Johtaja on arvokkaampi kuin lähetti ja pappi arvokkaampi kuin seurakunnan lehtori sen perusteella, mitä he tekevät. Kirkko ilmoittautui vieraan lipun kantajaksi. Nyt, kun kuolema uhkaa hyödyttömiksi leimattuja, on vähän niitä, jotka sanovat ”ei”. Kysytään, voiko kirkolla olla ympäristön arvoista poikkeavaa etiikkaa. Eikö vastaus ole: ”Täytyy olla”?

Johanneksen ilmestyys kuvaa luopio-kirkon, porton, joka on uskon Herralleen. Kirkon piti vaikutuksellaan täyttää maailma, mutta maailma täyttikin vai-

kutuksellaan kirkon. Sille vastakohtana on Herralleen uskollinen, vainottu seurakunta, jolla on kaksi tuntomerkkiä (Ilm. 12:17; 14:12). Ei meissä ole suolaa eikä valoa, mutta me viittaamme Häneen, jolla on. Jokaisella kristityllä on Raamatun sana. Siksi Jeesus sanoo meitä suolaksi ja valoksi. Kysymys uskovaisten ja heidän hyvien tekojensa näkymisestä hämmentää, sillä vähän myöhemmin Jeesus varoittaa tuomasta hurskaita tekoja katseltavaksi (6:1).

Kristityn tulee olla huomaamaton silloin, kun hän tuntee houkutusnäkyä, ja näkyvä silloin, kun hän tuntee kiusausta olla piilossa (**John Stott**). **Luther** opettaa kahdenlaisista hyvistä toista: Kristuksen teoista, joiden perusteella uskossa tulemme autuaiksi, ja meidän teoistamme, joista lähimmäinen ilahtuu. Ei ole meidän tehtävämme esitellä, mitä hyvää kirkko tekee; iloiset lähimmäiset kertovat siitä. Näkyköön vuoren kaupunki eli Kristuksen kirkko tuntomerkeistään, joita uskonpuhdistus luetteli seitsemän! Tehtävämme on pitää esillä Kristuksen teot. Ne ovat lampunjalassa loistava valo. ●

Keijo Rainerma

Pyhien yhteys

MATT. 5: 1–12

PYHÄINPÄIVÄ 3.11.

Vuorisaarna on kristillisen uskon yleisesti tunnetuimpia tekstejä. Joku voisi lisätä: ”ja useimmin väärinymmärrettyjä”. Pyhäinpäivän evankeliumitekstinä ovat sen johdannon autuaaksijulistamiset.

Esillä on seitsemän tai kahdeksan ihmistä kuvaavaa piirrettä tai tuntomerkkiä, joita seuraa Jeesuksen lupaus jostakin hyvästä nyt tai tulevaisuudessa. Ensimmäisiä väärinkäsityksiä on tulkita autuuden avainsanoja irrallaan Jeesuksen opetuksen ja Uuden testamentin kokonaisuudesta ja käsittää ne jonkin-

laiseksi peruskunnollisen, rehellisen tai kohtuullisesti uskonnollisen ihmisen luonnehdinnaksi. Kun edes jonkin ominaisuuden kohdalla tuntuu vähän tutulta, saatan lohduttaa ajatuksella, että Jeesuksenkin mielestä minulla on jotakin hyvää odotettavissa taivaan suunnalta. Tällainen yleisuskonnollinen, humanistinen tai muuten vain farisealaistyyppinen tulkinta kokee kuitenkin haaksirikon jo näissä alkujakeissa. Aidossa vuorisaarnan kuulemisessa ei voi välttyä kokemukselta, että tässä järisee turvallinen maaperä kaiken luontaisen ihmiskeskisen ja omavoimaisen hyvyyden ja hurskauden alla.

Vuurisaarnassa tutut käsitteet ja käsitketykset saavat uuden sisällön ja elämän tulkinta uuden horisontin. Seuraavassa seurataan pitkälti **D. Martyn-Lloyd-Jonesin** vuorisaarnan selitystä.

Ensimmäisen autuaaksijulistamisen sana *köyhät* saa lisämääreen *hengessään*. Jeesuksen ympärillä olevaa joukkoa yhdistää toki sekin, että ollaan enimmäkseen vähäväkistä kansanosaa, köyhiä. Autuaaksijulistamisen porttilauseena on kuitenkin ”hengellinen köyhyys”. Tässä on ”jumalattoman vanhurskauttamisoppi” pähkinänkuoressa. Taivasten valtakuntaan käydään autuaan vaihtokaupan turvin, ei tarjoten Jumalalle jotakin tai mitä tahansa. Kun vuorisaarna kokonaisuudessaan on Jeesuksen poleeminen, fariseusten opetuksia kyseenalaistava ja haastava puhe, tässä mielessä tekstin yksi rinnakkaiskohta on kertomus fariseuksesta ja publikaanista temppelissä rukouksessa, toinen hengellisesti rikkaana ja omavaraisena, toinen vailla sanoja, joilla edes puolustaa omaa tulemistaan Jumalan eteen.

”Murheelliset saavat lohdutuksen.” Murheita on monenlaisia. Onnellista on, jos ihmiselle on tarjolla monenlaista lohdutusta pieniin ja suuriin suruihin. Täs-

sä kohden Jeesuksen opetus murheesta on kuitenkin fokuoitavissa ytimeen, kysymykseen pelastuksesta. Se on linjassa Pavalin opetuksen kanssa: ”Jumalan mielen mukainen murhe saa aikaan parannuksen, jota ei tarvitse katua, sillä se johtaa pelastukseen. Maallinen murhe sen sijaan tuottaa kuoleman.” (2. Kor. 7:10.) Vuorisaarnan syvin lohdutus murheelliselle on sen saarnaajassa, joka ei vain opeta kääntymystä ja anteeksiantamusta vaan on itse tie anteeksiantamukseen.

Kun nykyinen käännös sanoo: ”Autuaita ovat kärsivälliset, he perivät maan”, ennen sanottiin: ”Autuaita ovat hiljaiset.” Kreikan adjektiivin voinee kääntää monin tavoin, esimerkiksi ’sävyisiä, lempeä’. *Hiljaisessa* on oma viehätöksensä. Tässä maailmassa maa ja tila ja resurssit kuuluvat yleensä vahvoille, röyhkeille ja niille, jotka osaavat ja tahtovat pitää puolensa. Joskus tämä periaate toteutuu hyvinvointivaltion sosiaalitoimessakin. Ne, jotka kovaäänisimmin vaativat, tulevat autuiksi. Olisiko vuorisaarnan tarkoittaman hiljaisuuden piirteitä se, että ihmisen käyttäytymiseen on tullut tietty sordiino: minä en ole maailman napa? Yliherkkyyks toisten arvostelulle ja itsensä puolustelulle on vähentynyt ainakin siinä, missä ei ole mitään puolustettavaa. Entä mitä tämän kohdan ymmärtämiseen tuo Jeesuksen lausuma: ”Ottakaa minun ikeeni päällenne ja oppikaa minusta, sillä minä olen hiljainen ja nöyrä sydämeltä; niin te löydätte levon sielulenne” (Matt. 11:29 KR 1938).

Autuaaksijulistamisen jatkossa puhutaan ”vanhurskauden nälästä ja janosta, lapeudesta, puhdassydämyydestä, rauhantekijöistä ja vainosta Jeesuksen tähden”. Näidenkin opetusten merkitys avautuu opetuslasten yhteydestä opettajaansa. Hän on vastaus nälkään ja puhtauden salaisuus. Hän vaikuttaa aitoa rauhanmieslisyttä eikä vain tyhjiä rauhanpuheita.

Irrotettuna uskosta Jeesukseen vuorisaarna himmenee yleisinhimilliseksi moralismiksi. Sitä voidaan ihailla kategoriasa ”maailmanhistorian suuria puheita”, mutta sen ydin jää pimentoon.

Vuorisaarnan päättetty hämmennykseen ja kuulijoiden palautteeseen: ”Kun Jeesus oli lopettanut puheensa, kansanjoukot olivat hämmästyksissään hänen opetuksesta. Hän opetti niin kuin se, jolle on annettu valta, ei niin kuin lainopettajat.” Vähiten hämmennystä ei aiheuttanut puheen keskellä oleva lyhyt opetuksen tiivistelmä: ”Olkaa siis täydellisiä, niin kuin teidän taivaallinen Isänne on täydellinen!” Vuorisaarnan ymmärtämisen yksi avain onkin siinä, että sitä on luettava alusta loppuun ja sitten taas palattava alkuun. Lopun hämmennyksestä tai ahdistuksesta saa palata alkusanoihin: ”Autuaita ovat hengellisesti köyhät” – nyt vähän paremmin tietoisena siitä, mitä se tarkoittaa ja kuka onkaan tämä opettaja. ●

Martti Ylinen

Pastori, Diak Etelän Kauniaisten toimipaikan opettaja

Antakaa toisillenne anteeksi

MATT. 6: 14–15

23. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 4.11.

Ns. *ius talionis* eli vastavuoroisuuden laki on Raamatussa hyvin paradoksaalinen. Sehän tuntuu kokonaan kumoavan pelastuksen yksin armosta: niin kuin sinä teet, niin sinulle tehdään. Tämä liittyy sekä suhteeseen Jumalaan että lähimmäiseen. Niin kuin me teemme lähimmäisellemme, niin Jumala tekee meille. Tämä on kultaisen säännön keskeinen sisältö, tässä käänteisesti (Matt. 7:12). Ellemme tee ihmisille niin kuin toivomme heidän tekevän meille, ei Jumalakaan tee meille niin kuin toivomme.

Edellä Isä meidän -rukouksen viidennessä kohdassa pyydämme: ”Anna meille

anteeksi velkamme, niin kuin mekin annamme anteeksi niille, jotka ovat meille velassa.” Siinä on kova testi kaikille kristityille, kun pyydämme Jumalaa toimimaan samoin kuin me toimimme meitä vastaan rikkoneille. Syntimme on velka Jumalalle. Kreikan *ofeiletēs* ’velallinen’ tarkoittaa suhteessa Jumalaan samaa kuin synti, *hamartia* (Luuk. 11:4). Jumala oli Kristuksessa ja maksoi syntivelkamme. Se maksoi hänelle paljon: hän antoi maksuksi kalleimpansa, oman Poikansa. Jeesuksen uhrikuoleman syvyys on jo esikuvana Abrahamin valmiudessa uhrata kalleimpansa, oman poikansa (1. Moos. 22). Tämä on kätkeytyksi mutta selvästi esikuvana, kun Joh. 19:17:ssä sanotaan: ”Hän kantoi ristiä itseään varten (*heautoō*).” Iisak kantoi uhripuitaan samoin itseään varten (1. Moos. 22:6). Hän ei sitä tiennyt, mutta Jeesus tiesi. Käsittelen tätä vaikuttavaa yhteyttä uudessa Johannes-komentaarissani (s. 355). Talmudissa on hätkähdyttävä tulkinta Iisakista, joka kantoi uhripuitaan ”kuin joku kantaa ristiä har-teillaan”.

Ristin kalliin uhrin ymmärtäminen ja hyväkseen lukeminen vasta avaavat asenteen lähimmäisiin. Paavali kuvaa tätä asennetta rakkauden velaksi (Room. 1:14). Se joka on paljon saanut anteeksi Jumalalta, tulee rakkauden velkaan toisia kohtaan. Armo ei ole halpaa vaan kallista. Se vaatii Jumalalta paljon, armon vastaanottajalta kaiken. Ristin ihana sanoma on jo Abrahamin sanoissa pojalleen: ”Jumala kyllä katsoo itselleen karitsan polttouhriksi” (1. Moos. 22:8). Jumalan Karitsa on riittävä uhri.

On käsittämätöntä, että Jumala yli kaiken haluaa tehdä meille hyvää ja ”iloitsee siitä” (Jer. 32:40–41). Jumala on hyvä eikä voi olla tekemättä hyvää. Heprean verbi *tov* tarkoittaa ’olla hyvä, olla onnellinen’. Siitä kumpuaa finaalin hif’il-muoto *he-tiv* ’tehdä hyvää, tehdä onnelliseksi’. Teem-

me Isän onnelliseksi, kun käännyimme koitiin syntiretkiltä, järjestämme ilojuhlan taivaassa (Luuk. 15). Sellaisen kääntymisen aitous ilmenee heti myös suhteessa toisiin syntisiin. Kristitty ei voi olla onnellinen, ellei hän voi tehdä toisia onnellisiksi. Kerjäläinen haluaa kertoa toisillekin kerjäläisille, mistä leipää on saatavana.

On riipaisevaa, miten luonnollisessa tilassaan jopa kerjäläiset ovat armottomia toisia kerjäläisiä kohtaan. Heillä on revii-rit, joihin toisilla ei ole asiaa. Saalis ei ole jaettavaksi. Toisin on Daavidin Pojan valtakunnassa, jossa ”saaliinjaossa riemuitaan niin kuin elonkorjuussa iloitaan” (Jes. 9:2).

Matteuksen evankeliumin tekstiyhteydessä Jeesus liittyy paastosta puhuessaan Jes. 58:n sanomaan paastosta, johon Jumala mielistyy ja jota hän odottaa meiltä (j. 6–11). Hän ei ole kätkeytynyt ihmisiltä. Hänen sydäntään lähellä ovat erityisesti kärsivät, köyhät ja kodittomat. Jeesuksen viimeisen tuomion opetus liittyy juuri tähän sanomaan (Matt. 25:31–46). Kategorisesti Jeesus opettaa myös: ”Joko tehkää puu hyväksi ja sen hedelmä hyväksi, tahi tehkää puu huonoksi ja sen hedelmä huonoksi” (Matt. 12:33, samoin vuorisarnaassa 7:17). KR 1992 on turhaan pehmentänyt aoristin imperatiivin ”jos”-muotoon. Evankeliumi asettaa meidät mahdottoman eteen käskiessään meitä mahdottomaan. Ei kuuro voi kuulla, ei sokea nähdä, ei rampa kävellä, ei kuollut herätä eikä ihminen tehdä itseään hyväksi. Mutta Jeesuksen käskyn vastaanottaminen tyhjin käsin tekee mahdottoman mahdolliseksi. Armo on kallista. ●

Erkki Ranta

Kahden valtakunnan kansalaisena

MATT. 17: 24–27

24. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA
11.11.

Kun puhutaan veroista, ollaan sellaisen aiheen kanssa tekemisissä, joka koskettaa kaikkia. Evankeliumeissa on oikeastaan kaksi vero-opetusta. Tässä on kyse ”kirkollisverosta”, verosta, joka kannettiin temppeleille ja jonka juutalaiset saivat itse kerätä. Siinä käytettiin vanhaa hopearahaa, sekeliä, joka ei viittanut miehittäjävaltaan eikä näin loukannut juutalaisten temppeleitä. Vain Matteus mainitsee tämän veroasian. Ymmärtäähän sen, että aihe häntä vanhana verokarhuna kiinnosti.

Myöhemmin kaikissa synoptisissa evankeliumeissa Jeesus kohtaa kysymyksen ”valtionveron” maksamisesta (esimerkiksi Matt. 22:15–22). Tätä keisarin veroa keräsivät roomalaiset miehittäjät. Siinä piti käyttää keisarin kuvalla varustettua roomalaista denaaria. Tämä kaksintaistelu lainopettajien kanssa lienee se tutumpi veroväittely.

Matteuksen kertomus temppeleveron maksamisesta on monella tapaa mielenkiintoinen. Pietarihan vastaa empimättä luokseen tulleille temppeleveron perijöille, että Jeesus maksaa ilman muuta kaikille juutalaisille kuuluvan temppeleveron. Kun Pietari sitten tulee sisälle, Jeesus osoittaa olevansa tietoinen ulkona käydystä keskustelusta ja yllättää Pietarin aloittamalla itse keskustelun veronmaksusta. Odottamatta käykin ilmi, että vero on vielä maksamatta.

Jeesuksella oli Pietarille asiaa tästä verosta ja sen mukana vähän isommistakin asioista. Käytännön puolen hän hoiti kuntoon heti, kun oli opettanut periaatteet seuraajilleen. Tällä kertaa Pietari sai yksityisopetusta Jumalan valtakunnasta.

Viesti keskustelusta kulkeutui Matteukselle asti.

Molemmista veroista Jeesuksen ajatus on sama: järjestyksen ja rauhan vuoksi hänen seuraajiansa tulee maksaa, mitä maksaa kuuluu. Samalla heidän on muistettava, että Jumalan valtakunnan kansalaiset ovat sisäisesti kaikista instituutioista riippumattomia, toisen valtakunnan lapsia. Verot ja muut sen kaltaiset meiningit ovat tämän maailman lasten asioita. Isän lapsi on sellaista vapaa.

Tämähän alkaa muistuttaa melkoista kapinahenkeä. Jeesus katsoo kuitenkin syvemmälle kuin tämän maailman veronkiertäjät. Jumalan valtakunnan toiseus tulee kirkkaasti esiin Jeesuksen kommenteissa temppeliveron maksua Pietarille. Hän laajentaa kysymyksen yleensä veroihin ja tämän maailman kuninkaiden valtaan.

Lapsiltako vai vierailta verot peritään? Hiukan yllättävä kysymys meille yleisen verotuksen piirissä eläville. Mutta Pietari ymmärsi heti idean. Rooman valtakunnassa verotettiin vain vieraita kansoja, Rooman kansalaiset olivat niistä vapaita. Tähän kuvaan Jeesus tarttui, mutta katsoi syvemmälle: Jumalan valtakunnan vaeltajat eivät ole tämän maailman rahastettavissa. He ovat Kuninkaan lapsina maailman veroista vapaat. He voivat toki sovun tähden tyydyttää kuninkaiden vaatimukset ja maksaa vaaditut verot, mutta tämän maailman kuninkaiden valtaan he eivät kuulu.

Lyhyessä katkelmassa avautuu yksi Jeesuksen syvimmistä ja kirkkaimmista Valtakunnan muukalaisuuden opetuksista. Lasten valtakunnan kansalaiset ovat todellisella tavalla vieraita tässä maailmassa, oikeastaan vain yhden maailman kansalaisia, ja toisessa vain läpikulkijoita ajan lyhyessä hetkessä.

Jeesuksen vastaukset veronmaksua koskeviin kysymyksiin paljastavat hänen ole-

muksensa täyden riippumattomuuden tämän maailman valtarakenteista ja valtapeleistä. Hän ei opettanut kuuliaisuutta tämän maailman valloille vaan yksin Isälle.

Jeesuksen irtautuminen maailman rakenteista ei kuitenkaan ollut itsetarkoituksellista rettelöintiä. Jumalan lapsella ei ole mitään syytä käyttää vapauttaa levottomuuksien lietsomiseen: ”Keisarille se mikä kuuluu ja temppelille myös” – vaikka sitten kalan suusta.

Syvimmiltään Jumalan lapsen riippumattomuudessa on kyse niistä hetkistä, jolloin valtakunnat törmäävät: Mitä Jeesuksen seuraaja valitsee? Isän tahdon seuraamisen kuolemaan asti, näytti Jeesus edeltä. Hän antoi Jumalalle sen, mikä Jumalalle kuuluu, oman henkensä. Sepeutumisen yhteiskunnan odotuksiin ja ehdoton alistuminen esivallalle, niin uskonnolliselle kuin maalliselle, olisivat säästäneet hänet vanhuuden päivien viettoon. Se ei ollut Jeesuksen tie. ●

Erkki Jokinen

SRO:n opistopastori ja seurakuntakoulun vastaava opettaja

Tarvitset edunvalvojan

MATT. 24: 36–44

VALVOMISEN SUNNUNTAI 18.11.

Evankeliumi ja sen julistaminen ovat julkinen asia. Kaikki, mitä ihmisen on uskoakseen ja pelastuakseen tarpeellista tietää, on kerrottu Raamatussa. Ei ole salaisuuksia eikä kummallisuuksia. Tavallinen arkinen ja kuuliainen Kristuksen seuraaminen riittää. Avoin ja kaikkien nähtävä ja tunnistettava on oleva myös Jeesuksen toinen tuleminen. Silloin kysymykset saavat vastauksen ja kaikki on kirjasta ja selvää. Vain Jeesuksen tulemisen ajankohta on salainen; sen tietää vain Jumala.

Tässä maailmassa tarvitaan niitä, jotka valvovat. Kun näen maantien varressa

kyltin ”Kameravalvonta”, tarkistan auton nopeutta ja poliisiauton tullessa näköpiiriin hellitän kaasujalkaa. Esivalta ei kannata miekkaa turhaan! Liikkuvan poliisin kohtalosta ollaan huolestuneita, ja poliisin virkoja ja näkymistä vaaditaan lisää. Poliisi ja sairaala päivystävät ja valvovat, koska pahaa ja kurjaa voi tapahtua milloin tahansa, mutta tapahtuu usein juuri yöllä. Poliisi valvoo, koska Paholainenkaan ei nuku.

Paratiisissa oli toisin. Miekkaa tarvittiin vasta portilla, ja portin ulkopuolella odotti jo murha. Kainin esitutkinnaissa Jumala puhui näin: ”Miksi sinä suutuit ja katselet synkkänä maahan? Jos teet oikein, voit kohottaa katseesi, mutta jos et tee, on synti ovella vaanimassa. Sinua se haluaa, mutta sinun on pidettävä se kurissa.” Olisi valvottava muidenkin kuin virkavallan. Ne, jotka eivät kykene valvomaan itseään eivätkä asioitaan, tarvitsevat edunvalvojan. ”Tunnet asiani, valvo parastani” (virsi 303:7).

Valvomisen sunnuntai edeltää kirkovuoden päättävää tuomiosunnuntaita. Vaikka on vain yksi valvomisen sunnuntai, on jokainen päivä ennen tuomiopäivää valvomisen päivä. Vielä tulee tuomiosunnuntai, mutta kerran tulee tuomiopäivä. Jumalan tuomio kohtaa myös kunniallisia miehiä ja nuhteettomia naisia. Tosi elämäämme ei seuraa yötä päivää Big Brotherin kaltainen kameravalvonta. Siksi saatamme esimerkiksi lähimmäisen rakastamisesta puhua kovin falskisti. Mutta Jumala ja rouva tietävät, kuinka rakkautemme laita oikeasti on. Se, minkä teitte ja jätitte tekemättä, on se akseli, jolle meidät asetetaan viimeisellä tuomiolla. Siitähän persoonamme, identiteettimme ja elämämme rakentuivat: oli ihmisiä ja asioita, joille sanoimme ”kyllä”, tai sitten ”ei”. Sieltä ei lähetetä ketään mielenlilatutkimukseen. Elämme täällä kaiken aikaa täyttä ymmärrystä vailla. Juuri sik-

si tarvitsemme Jumalan sanan ja käskyt ja edunvalvojan. Valvomista on se, että ryhdymme välittömästi mielentilamme tutkimiseen. ”Tehkää parannus!” merkitsee: ”Muuttakaa mielenne!”

Varmaan on yhä enemmän niitä, jotka eivät usko Jumalaan, saaticka viimeiseen tuomioon, puhumattakaan Jeesuksen toisesta tulemisesta. Elämä altistuu suhdanteille, koska suunnistushorisontti, pettämätön moraalien perusta ja mitta ja toivo oikeuden toteutumisesta, kadotetaan. Jumalattomat ovat kuin kuohuva meri, ei heillä ole rauhaa. (Jes. 57:20,21.) Mutta ihmeen levollisia ovat nekin, jotka uskovat Jumalaan, tuomioon ja Jeesuksen paluuseenkin. Kuinka on odottamisen ja valvomisen laita? Kun Herran paluun hetkeä ei tiedä, on viisautta valvoa joka hetki. Aivan arvaamaton Herran saapumisen hetki ei silti ole, vai miksi Jeesus kuvasi saapumistaan ilmoittavat merkit? Tekstimme edellä Herra antaa kaksi myönteistä ennusmerkkiä saapumiselleen: evankeliumin leviäminen Jerusalemissa alkaen kaikkialle maailmaan (24:14) ja diasporassa elävien juutalaisten paluu isiensä maalle (24:32). Jos kevään varhaisviikunat ovat omaisuuskansan paluu, ovat koittavan kesän parhaat hedelmät kansan kääntymys tunnustamaan Messiaansa.

Tärkein merkki ja suurin valvomisen uhka on kuitenkin normaalin elämän ja arjen jatkuminen. Se, että ”kaikki on entisellään” Jeesuksen paluun lupauksista huolimatta, on syy sekä pilkkaan että Herran odotuksen herpaantumiseen (2. Piet. 3:4). Olkoon Herran odotus kiihkeää, muttei se saa johtaa päivämääräen laskemiseen eikä arkitehtävien uskollisesta hoitamisesta luopumiseen. Siitä jo Paavali varoitti (1. Tess. 1–2). Peltotöissä ja ruoanlaitossa voidaan yhtä hyvin valvoa kuin olla valvomattakin ja tulla otetuksi mukaan Jeesuksen saapumiseen kuin joutua jätetyksi tänne. Jeesus

ottaa vavahduttavat esimerkit historia-
ta. Nooan aikaa leimasivat kulinaristiset
nautinnot ja ”kuka kenenkin kaa” -ilot.
Korkean elintason tavoittelussa Jumalan
lahjoja käytettiin väärin, ja yltäkylläisyy-
den rinnalla voimistui väkivalta. Lootin
päivinä taas Sodomian arkisen aherruk-
sen mädättivät seksin vääristyneet muo-
dot (Luuk. 17:28–32). Tällaisen keskellä
korostuvat kristityn kestävyys ja valvo-
minen. On pidettävä jatkuvaa *vigiliaa* (la-
tinan *vigeo* ’olla virkeä ja elinvoimainen’,
’valvoa’), oltava varuillaan, seistävä var-
tiossa. Itämaisessä talossa seinät olivat
heikot, mutta ovi oli vahva. Seurakun-
ta on hauras, mutta sen ovi, Kristus, on
vahva. Sen oven turvissa ovat ne, jotka
ovat avanneet ovensa Jeesukselle hänen
kolkuttaessaan (Ilm. 3:20).

Erikoista on, ettei Jumalan Poikakaan
tiedä paluunsa hetkeä. Arvoitusta ei tar-
vitse yrittää ratkaista, mutta ehkä vas-
taus avautuu Kristuksen kahdesta luon-
nosta. Tosi Jumala on myös tosi ihminen,
Isän oikealla puolellakin edustajamme ja
välimiehemme. Taivaassakin, halki ikui-
suuden ovat ihmisten tekemät Kristuksen
haavat kertomassa, miksi pelastetut ovat
perillä, ja siksi loputon ylistyksen aihe.
Kirkkautensa valtaistuimelle tuomitse-
maan Jeesus asettuu vasta sitten, kun Isä
näkee hetken koittaneen. Vielä Jeesus on
armonistuimella, on Jumalan pitkämieli-
syyden aika, eikä häähuone ole täyttynyt.
Vielä saarnaaja kuuluttakoon pasuunan
(farssimainen tuo sana *torvi*) tavalla sekä
Herran tuloa että viimeistä tuomiota ni-
tä keskenään sekoittamatta ja toisistaan
erottamatta, niin kuin Sanakin sen tekee.
”Ne, jotka olivat valmiit, menivät hänen
kanssaan” (Matt. 25:10). ●

Keijo Rainerma

Kristus, kaikkeuden Herra

MATT. 25: 31–46

TUOMIOSUNNUNTAI, KRISTUKSEN
KUNINKUUDEN SUNNUNTAI 25.11.

Jumalan olemusta kuvataan sanomalla,
että hän on oikeuden Jumala. Hän taiste-
lee kaikkea väärää vastaan ja tuomitsee
sen. Taustana tälle on hänen rakkautensa.
Jumala itse toimii kaikessa sanansa mu-
kaisesti. ”Rakkaus ei tee lähimmäiselleen
mitään pahaa.”

Tuomiosunnuntai muistuttaa suuresta
erottelusta, jonka Jumala toteuttaa aiko-
jen lopulla. ”Kaikkien ihmisten on nousta-
va kuolleista ruumiillisesti ja käytävä tilil-
le siitä, mitä ovat tehneet. Hyvää tehneet
pääsevät ikuiseen elämään, pahaa tehneet
joutuvat ikuiseen tuleen.” (Athanasioksen
tunnustus.) Miksi kuitenkin esimerkiksi
Paavali kirjoittaa: ”Armosta te olette pelas-
tetut, uskon kautta, ette tekojenne kautta,
ettei kukaan kerskaisi” (Room. 2:4)? Vii-
meisestä tuomiosta jää helposti ristiriitai-
nen ja päinvastainen käsitys, kun vertaa
edellä lausuttuja sanoja toisiinsa. Onko pe-
lastus sittenkin saatavissa teoilla?

Tunnustuskirjamme sanovat, että te-
koihin ja omaan vanhurskauteen vetoami-
nen Jumalan tuomiolla on jumalatonta.
Näin asian täytyy olla. Paavali kirjoittaa
myös: ”Jokainen, joka on Kristuksessa, on
siis uusi luomus. Vanha on kadonnut, uu-
si on tullut tilalle.” (2. Kor. 5:17.) Meidän
vanha ihmistemme saa kuoliniskun, kun
uskomme ristiinnaulittuun Jeesukseen.
Hänen kuolemansa tuomitsi meidän syn-
timme. Ne on Jumalan edessä anteeksi an-
nettu. Uskoessamme siihen ne eivät nou-
se viimeisellä tuomiolla vaatimaan meitä
tilille niistä. Uskossa Kristukseen meillä
on uusi suhde Jumalaan. Emme ole enää
kuolleita hänelle, vaan elämme hänen lap-
sinaan. Paavali sanoo: ”Hän teki meidät,
rikkomustemme tähden kuolleet elävik-
si Kristuksen kanssa. Armosta teidät on

pelastettu. Jumala herätti meidät yhdessä Kristuksen Jeesuksen kanssa ja antoi meidän paikan taivaassa.” (Ef. 2:5–6.) Jumala näkee kristityissä vain sen uuden ihmisen, jonka hän on sanallaan ja Hengellään synnyttänyt ikuista elämää varten. Jumalasta syntynyt on taivaskelpoinen. Siksi usko syntien anteeksiantoon on ainoa Jumalan ihmiselle antama ehto, jotta tämä pelastuisi.

Matteuksen kertomuksessa Jeesuksen kuvaamasta suuresta tuomiosta ei puhuta mistä tahansa hyvistä teoista tai ihmisystävällisyydestä. Painopiste on siinä, onko ihminen rakastanut Jeesusta Vapahtajanaan vai hylännyt hänet. Viimeisellä tuomiolla ei ole oikeastaan kyse oikeudenkäynnistä. Siinä vain todetaan se, miten itse kukin on tässä elämässä suhtautunut Jumalan anteeksiantoon. ”Joka uskoo minuun, saa elää”, sanoi Jeesus. Joka ei usko, jää siihen, mihin ihminen syntiinlankeemuksessa joutui: ulos kirkkaudesta. Jeesuksen ajan ihmiset näkivät kylminä aikoina paimenten erottavan vuohet lampaista. Lampaat sietivät paremmin kylmyyttä kuin vuohet, jotka vietiin suojaan. Olennaista tässä kuvauksessa oli jako kahtia. Sille oli selvä peruste.

Jumalallakin on omat perusteensa, kun hän jakaa ihmiset kahteen leiriin. Hän näkee sydämet ja myös tehtyjen tekojen vaihtimet. Ihminen, joka rakastaa Jeesusta, rakastaa myös hänen työtään tässä maailmassa. Uudessa testamentissa on lukuisia kohtia, joissa korostetaan kristittyjen keskinäistä rakkautta. Se edistää Jumalan valtakunnan työtä ja hänen tahtonsa toteutumista. Siksi Jeesus puhui veljistä, joille toiset veljet eli kristityt osoittavat rakkautta. Se, joka viettelee yhdenkin Jeesukseen uskovan pois uskosta, ei toimi Jeesuksen mielen mukaan eikä voi olla hänen veljensä. Se, joka tuntee Jeesuksen ajatukset ja jonka sydämessä asustaa Jumalan Henki, toimii hänen tahtoaan kuunnel-

len. Hän pelastuu armosta, uskon kautta, mutta hänen tekonsa kertovat siitä, mitä hänellä on sydämessään. Hän ei tule kristityksi tekojensa tähden, vaan hän tekee niitä, koska hän on kristitty.

Uusi testamentti puhuu paljon kristittyjen uudistuneesta elämästä. Se heijastaa toisille ihmisille sitä kaikille tarkoitettua hyvyttä ja rakkautta, jonka he ovat ottaneet vastaan. He ovat Jumalan silmissä uudestisyntyneitä siitä huolimatta, että heissä on tässä elämässä vielä jäljellä se vanha luonto, joka ei anna heidän olla rauhassa. Siksi kristitty usein kärsii ja tuntee murhetta. Hänellä on joka päivä aihetta parannukseen: syntien tunnustamiseen ja anteeksi uskomiseen ja taisteluun syntiä vastaan. Hänen turvanaan on Jumala, joka oli Kristuksessa ja sovitti maailman itsensä kautta. Viimeinen tuomio on suuri hetki Jeesukseen uskovalle. Itsessään heikko ihminen saa vapautettuna kaikista taakoista nähdä vihdoinkin sen, millaista on täydellinen, puhdas elämä. ●

Antti Herkkola

Kalvolan seurakunnan kirkkoherra

Kuninkaasi tulee nöyränä

MATT. 21:1–9

ENSIMMÄINEN ADVENTTI-
SUNNUNTAI 2.12.

Kaikki evankelistat mainitsevat Jeesuksen ratsastamisen Jerusalemiin. Kyseessä oli siis Jeesuksen julkisen toiminnan kannalta tärkeä tapahtuma. Aika oli käymässä vähiin. Tähän asti Jeesus oli tullut Jerusalemiin ikään kuin varkain, huomaamattomasti. Nyt hän tulee sinne julkisesti, suuren ihmisjoukon saattamana. Tapaus onkin ainoa kerta, jolloin Jeesus suosui ihmisten juhlistavaksi. Innostuneen kansanjoukon keskelläkin Jeesus kuitenkin oli hiljainen ja lempeä. Hän tiesi, mikä häntä Jerusalemissa odotti. Kruunu, joka hänen päähänsä siellä pantaisiin,

vännettäisiin orjantappuroista. Valtaistuini, jolle hänet korotettaisiin, olisi Pääkallonpaikalle pystytettävä risti, teiloituspuu. Tietoisena tästä Jeesus kulki hiljaisena riemuitsevan kansan keskellä.

Hoosianna-huudon lisäksi 1. adventtisunnuntain tekstistä useimmat muistavat aasin eivätkä suotta. Evankelista Johannes mainitsee aasin, Markus ja Luukas varsan ja Matteus molemmat, aasin ja sen varsan. Vaikka aasi olikin sivuosassa – eihän kansanjoukko sitä juhlinut, vaan häntä, jota se kantoi – oli aasi kuitenkin tärkeässä tehtävässä. Niinpä lähestyessään opetuslastensa ja muun väkijoukon kanssa Jerusalemiä Jeesus käski kahden oppilaansa noutaa aasin varsoineen edessä olevasta Betfagen kylästä. Hän ei tarvinnut aasia väsymyksen tähden. Hänhän oli kävellyt Galileasta noin kaksi sataa kilometriä, ja nyt oltiin jo melkein perillä. Matkaa Jerusalemiin oli enää pari kilometriä, sekin Öljymäeltä Kidronin laaksoon johtava alamäkeä. Aasin hakemisella oli aivan oma tarkoituksensa.

Noin tuhat vuotta aiemmin kuningas Daavid oli saapunut samaan kaupunkiin juhlan keskellä sen jälkeen, kun hän oli joutunut pakenemaan sieltä poikansa Absalomin tekemän kapinan seurauksena. Daavidista ja hänelle tarjotuista aseista kertoo 2. Sam. 16:1–2.

Myös Daavidin poika Salomo ratsasti työjuhalla kuninkaaksi voitelua varten lähes samaa reittiä kuin Jeesus. ”Torvet soivat ja kansa huusi: Hoosianna kuningas Salomo! Kaikki tulivat hänen perässään ylös kaupunkiin, ja he soittivat huiluja ja riemuitsivat, niin että maa oli haljeta heidän huudoistaan.” (1. Kun. 1: 33–40.)

Jeesuksen tulo Jerusalemiin aasilla ratsastaen täytti Sakarjan kirjassa (9:9) olevan Messias-ennustuksen. Matteus lainaa siitä osan ja liittää mukaan pari lausetta Jes. 62: 11:sta. Näin Messias on sekä Ku-

ningas (Sak.) että Pelastaja (Jes.). Millainen tämä Messias-kuningas onkaan! Kun muiden kuninkaiden alamaiset tulevat nöyrästi kuninkaansa luo, tämä Kuningas tulee itse alamaistensa luokse. Kun muut kuninkaas ottavat alamaisiltaan kaiken tarvitsemansa, tämä Kuningas antaa kaiken, mitä hänen alamaistensa tarvitsevat. Messias-kuninkaan loisto on hänen vaatimattomuudessaan. Hän on nöyrä, hiljainen, auttaja, oikeamielinen ja vanhurskas. Tämä Kuningas ratsastaa aasilla. Hevonen olisi kuvannut sotaratsua ja väkivaltaa. Aasi sitä vastoin oli työjuhta, rauhan eläin. Sillä ratsastava ei totisesti ollut pelottava näky. Niinpä kun Jeesus saapui Jerusalemiin aasilla ratsastavana kuninkaana, hän tuli ennen muuta tarjoamaan ihmisille rauhaa.

Jakeessa 9 oleva lainaus on Psalmista 118 (j. 25–26) Psalmia veisattiin pääsiäisjuhlien yhteydessä. Avunhuuto ”Hoosianna” (’oi auta, oi pelasta’) muuttui Messias-kuninkaan saapuessa ylistyshuudoksi. Jeesuksen seurassa hoosiannaa ei laulanut harjoitettu kuoro, vaan se tuli riemuitsevan kansanjoukon suusta spontaanisti, harjoittelematta.

Jeesuksen ratsastaminen Kultaises-ta portista Jerusalemiin suuren väkijoukon ympäröimänä sai kaupungissa aikaan maanjäristyksen kaltaisen liikehdinnän, kuten alkutekstissä sanotaan ”koko kaupunki tuli liikutetuksi” (*eiseisthee*, aor. pass.) Samasta verbistä tulee sana *seismologia*. Aapeli Saarisalo kääntääkin kohdan: ”Koko kaupunki vavahti.” Mistä tulisi se järistys, joka saisi meidät ja kaupunkimme ja kotiseurakuntamme liikkeelle? Oliko Jeesuksen joka hetkinen avuksi huutaminen ja Hänen lähellään eläminen avain tähän? ●

Jari Nordman

Pastori, SROS:n Kymenlaakson ja Päijät-Hämeen aluejohtaja, Iitti

Kiitos isänmaasta

1. AIK. 29:10–14.

ITSENÄISYYSPÄIVÄ 6.12.

Alun perin tämä raamatunkohta liittyy Jerusalemin temppelin rakentamista varten kootun suuren kolehdin keruun tunnelmiin. Kansa oli antanut enemmän kuin kukaan olisi pitänyt mahdollisena. Siksi Daavid auliisti myöntää, että viime kädessä lahjan antajana on ollut Jumala itse. Vain hän on voinut saada aikaan selaista antamisen halua kansassa. Se antoi omastaan ymmärtäessään, ketä sen oli kiittäminen elämästään ja vauraudestaan. Ei ole siis ihme, että tällainen teksti on valittu myös yhdeksi Suomen itsenäisyyspäivän juhlistamiseen liittyvistä teksteistä.

Aikakirjat ovat heprealaisen Raamatun viimeiset kirjat. Alun perin Ensimmäinen ja Toinen aikakirja olivat vielä yksi ainoa kirja, johon Vanhan testamentin ilmoitus siis päättyi.

Kirjan sijoittelu antaa myös viestin sen sisällöstä. Meidän Raamatussamme Aikakirjat seuraavat välittömästi Kuninkaiden kirjoja. Varsinkin jos kirjat lukee yhteen menoon, alkaa helposti ihmetellä, mitä varten Raamatussa on perätysten kaksi kovin samantyyppistä kirjaa, jotka sitä paitsi ainakin osittain kertovat aivan samoista tapahtumista. Jos kuitenkin pitää mielessään kirjan sijainnin heprealaisessa Raamatussa, alkaa ymmärtää sen tarkoitusta paremmin.

Kun muistaa, että kirjaa kirjoitettaessa on tapahtunut jo kaikki se, mitä muissa Vanhan testamentin kirjoissa on sanottu, sen sanoma alkaa tulla selvemmäksi. Takana ovat Daavidin kuninkuuden loiston ajat ja Israelin pohjoisvaltion uho ja tuho. Takana ovat Salomon rakentaman temppelin hävitys ja pakkosiirtolaisuuskin. Serubbabelin rakennuttama pieni temppelekin lienee jo pystyssä.

Kun ihminen elää tilanteessa, jossa kaikki entinen loisto ja myös nöyryyttävä pakkosiirtolaisuus ovat takanapäin ja uusi, pieneltä tuntuva alku edessä, mieleen nousee monia kysymyksiä. Ehkäpä ensimmäinen niistä kuuluu: ”Kuka minä oikein olen? Keitä me olemme?” Pian sen jälkeen mieleen tulee myös kysymys: ”Miten voimme välttyä tekemästä samoja virheitä kuin aikaisemmat sukupolvet ovat tehneet?”

Aikakirjoissa ei kerrota opillisessa mielessä mitään varsinaisesti uutta. Niissä vain palautetaan mieleen vanhoja, ehkä jo unohtuneitakin totuuksia Jumalasta ja ihmisestä. Uutta on asioiden esittämis-tapa. Aikakirjat jättävät pois monia merkittävil-täkin tuntuja yksityiskohtia. Siksi Aleksandriassa vajaan 300 eKr laaditussa Vanhan testamentin kreikkannoksessa Aikakirjat saivatkin kreikkankieliseksi nimekseen sanan, joka viittaa pois eli mainitsematta jättämiseen. Hätkähdyttäviin poisjättämissiin kuuluu Daavidin lankeemus Batseban kanssa.

Aikakirjoissa ei kuitenkaan pelkästään jätetä pois tiettyjä kohtia Samuelin ja Kuninkaiden kirjoista. Niissä myös täydennetään joistakin asioista annettuja tietoja. Aikakirjojen kirjoittaja laati ikään kuin uudenlaisen esityksen Israelin kansan historiasta, joka auttoi tuossa tilanteessa eläviä ymmärtämään tilannettaan. Kirjoittaja nostaa kansansa historiasta esiin periaatteita, jotka näyttävät yhä uudelleen toistuvan. Ne tapahtumat nousevat siis ikään kuin peilinä hänen aikalaistensa silmien eteen, jotta he voisivat nähdä niissä tapahtumissa myös oman elämänsä.

Mitä Aikakirjoilla voisi olla tekemistä meidän aikamme kanssa? Itse asiassa juuri siihen kysymykseen Aikakirjojen kirjoittaja vastaa. Niin kyseleville hän viestinsä laati.

Aikakirjoissa ei ole ensisijaisesti kysymys historian esityksestä, vaikka siinä

historian tapahtumista kerrotaan. Se on ennen muuta pitkä saarna. Aikakirjoista nousee esiin Jumalan toimien uskollisuus. Erityisen hyvin se näkyy toisaalta Israelin pohjoisvaltion ja toisaalta eteläisen Juudan kuningassukujen kuvauksissa. Pohjoisvaltiossa kuningassuku parhaimmillaankin pysyy vallassa vain viisi sukupolvea, ja siellä valtaan pääsee se, joka on tarpeeksi häikäilemätön. Kaikki riippuu siellä ihmisestä. Sen sijaan Juudassa valta pysyy sillä suvulla, jonka Jumala oli valinnut, vaikka läheskään kaikki sen suvun jäsenet eivät toimissaan uskollisia olleetkaan.

Kaikesta huolimatta Jumalan Daavidille antama lupaus siitä, että tämän jälkeläinen pysyisi valtaistuimella, oli voimassa. Näin Aikakirjoista näkyy yhä uudestaan myös, mikä ero on Jumalan armovalinnalla ja ihmisten yrityksillä. Edellinen tuo elämän, jälkimmäinen kuoleman.

Kirjan neljännessä luvussa kerrotaan Juudan suvun lisäksi Simeonin heikentyneestä heimosta. Se on yllättävää, koska Kuninkaiden kirjoista saa turhaan hakea heimosta mainintoja. Miksi Aikakirjojen kirjoittaja käytti peräti 20 jaetta kuvaamaan Simeonin heimoa ja sen voittoisaa taistelua haamilaisia vastaan, vaikka Kuninkaiden kirjat näyttivät unohtaneen koko heimon olemassaolonkin?

Yksi syy Simeonin heimon mainintaan on selvästikin, että osa Simeonin heimon kaupungeista oli yhteisiä Juudan heimon kanssa. Nämä heimot olivat siis läheisessä liitossa keskenään. Koska Aikakirjoissa Juudan heimon merkitystä korostetaan, on luonnollista, että myös sen läheinen liittolainen saa ansaitsemaansa kunniaa.

Tämän ilmeisen syyn lisäksi kirjoittaja näyttäisi korostavan myös toista seikkaa. Simeonin heimo oli käytännöllisesti katsoen unohdettu. Se oli ikään kuin kadonnut maailman kartalta, ja kuitenkin se eli. Jotakin samaa oli tapahtunut koko Juudan

kansalle. Se oli kiskaistu kotiseudultaan ja viety toisten kansojen sekaan vieraisiin maihin, ja kuitenkin Jumala oli pitänyt siitä huolen. Se oli elossa niin kuin unohdetun Simeonin heimon jäännöskin.

Jatkossa kirjoittaja monin eri tavoin kuvailee, mitä seurauksia Israelin kansalle oli toisaalta oikeista, toisaalta vääristä valinnoista. Yhä uudelleen esiin nousee, että kun kuningas ja kansa etsivät Jumalan tahtoa, koko kansa koki Jumalan varjelusta ja siunausta. Vastaavasti kansa joutui kokemaan kovia, kun se unohti Jumalansa.

Tekstissämme pakkosiirtolaisuudesta luvattuun maahan palannutta kansaa muistutetaan kaikkein keskeisimmästä asiasta Israelin kansan historiassa. Jerusalemin temppeli oli Jumalan läsnäolon näkyvä ilmaisu. Se oli paikka, jossa syntiuhrit uhrattaisiin. Se oli paikka, jossa Jumala oli luvannut asua. Siellä ihminen kohtasi Jumalan.

Daavid ihasteli sitä, kuinka ihmiset olivat antaneet valtavan suuren summan temppelin rakentamisrahastoon. He tiesivät, mikä elämässä on tärkeintä. Kansakunnan itsenäisyys on lopultakin sen varassa, että kansa ymmärtää, ketä sen on kaikkesta kiittäminen. Silloin kun Jumala on elämässä ensimmäisellä sijalla, voi turvallisesti katsoa myös eteenpäin. ●

Jukka Norvanto

Pää pystyyn ja alati valveilla

LUUK. 21: 25–36

2. ADVENTTISUNNUNTAI 9.12.

”Viimeiseksi ajaksi” nimittää Raamattu Jeesuksen ylösnousemuksen ja hänen toisen tulemisensa välistä aikaa (1. Joh. 2:18). Ajalla ja maailmalla on alkunsa ja loppunsa, mutta päätös ei ole kosminen hiljaisuus vaan ikuisen riemuvuoden ylistys Jumalan luomassa uudessa taivaassa ja uudessa maassa tai päättymätön itku van-

hassa helvetissä erossa kaiken hyvyyden lähteestä. Vielä olemme autettavassa ajassa, ja saarnaaja rukoilee saarnaansa Hengen tulta, jotta edes yhden saisi pelastetuksi helvetin tulesta. Ei tule hämmäntyä, vaikka Raamatun nykykäännös on harmillisesti niputtanut *Jerusalem*in hävitys-otsikon alle Jeesuksen toisen tulemisen: edellisen Herra kyllä ennusti, muttei häntä siellä nähty, jälkimmäisestä hän puhui paljon, ja kun se sitten tapahtuu, kaikkien silmät saavat hänet nähdä. Toinen adventti on kunniaassa saapumisen adventti.

Suurten lopputapahtumien alkua ennakoivat merkit voidaan ryhmitellä kolmeen. Ensinnäkin ovat universonia koskettavat kosmiset merkit taivaan kappaleissa ja erikseen mainittuina meren aaltojen pauhu, taivaiden voimien järkkyminen ja kansojen ahdistus, epätoivo ja lamaannuttava pelko. Toiseksi ovat historian merkit kuten hengelliset eksytykset, sanomat sodista, laaja nälänhätä, maanjäristykset, kristittyjen vainot, Jumalan lain hylkääminen, mutta myös myönteiset merkit: luopumuksesta huolimatta evankeliumin voittokulku kaikkialle (Matt. 24:14; Ilm 6:2), kristittyjen tunnususkollisuus (Ilm. 12:17; 14:12) ja juutalaisten paluu isiensä maalle kuin varhaisviikunasatona ja kääntymys uskomaan Messiaaseensa viikunapuiden makeana kesäsatona. (Ks. myös 5. Moos. 28:64–67.) Kolmanneksi ovat lopunajan merkit ihmisissä. Näitä erityisesti Paavali kuvaa 2. Tim. 3:1–9. Johanneksen ilmestys toistaa kolme elementtiä, joita ekokatastrofi uhkaa: maa, vesi ja ilma. Yhtenä yksityiskohdista nousevat esiin kauniin ja arvokkaan kulttuurin rappeutuminen ja avioliiton rapautuminen (Ilm. 18:22,23.) Jo Jesaja kuvasi sitä, mitä ihmisille ja maalle tapahtuu (Jes. 24).

Viimeisen ajan viimeinen jakso tulee olemaan poikkeuksellinen ja vaikea. Ennen kokematon turvattomuus, epätoivo

ja lamaannuttava pelko valtaavat ihmiset. Jos turvallisuustilan perustuksena ovat maanpiiri, luonnonlait ja ihmisen selviytymiskyky, ei jää kahvaa, mistä pitää kiinni, eikä tulevaisuutta, jota kannattaa odottaa. Katoavuuden virrassa ainoan pitävän otteen voi saada virran ulkopuolelta. Järkyttävää on, että ahdistuksistaan huolimatta ihmiset eivät tee parannusta synneistään eivätkä käänny Jumalan puoleen vaan päinvastoin pilkkaavat (Ilm. 16:9,11,21). Armollista on, että vielä silloinkin Jumala odottaa ihmisten kääntymystä. Kristityt taitavat olla ainoita, jotka silloinkin toimivat täysillä. Silloin tulee Jeesus, ei joulun lapsena vaan suuressa voimassa ja kirkkaudessa. Saapuja nähdään ja tunnustetaan, arvoitukset avataan, kysymykset saavat vastauksen. **Martti Luther** kirjoittaa: ”Tämä Kristuksen tulo on yhtä valtava kuin ensimmäinen oli raihnas ja vähäinen.” Suurten lopputapahtumien sarja etenee niin nopeasti, että sama sukupolvi, joka näkee niiden alun, näkee kaiken muunkin.

Evankeliumikohdan ydinasiat ovat vielä sanomatta: ”Älä menetä rohkeuttasi, vaan pysy valveilla!” Kun kuvatut tapahtumat alkavat, ”nostakaa rohkeasti päänne pystyyn, sillä teidän vapautuksenne on lähellä”. Pelastusteolla on historiallisen tapahtumisen luonne. Ei ole kysymys vertauskuvista, jotka eivät johda mihinkään. On kysymys tapahtumista, jotka ovat Jumalan vallassa. Luoksemme eivät tule periaatteet vaan persoona. Emme me kristityt odota ekokatastrofeja tai maailmanloppua. Odotuksemme ovat valoisat ja täynnä toivoa. Odotamme Herraamme, suurta Vapahtajaamme, rakkaaksi tullutta syntisten Ystävää, jonka kanssa vietämme koko iäisyyden. Seuraavat masentavat uutiset siitä, mitä tapahtuu luonnolle ja ihmisille, kätkevätkin toivon merkin. Vastarannalta kuuluvat jo Herran tulemisen valmistelun äänet. Antakaa

taivaskaipuunne kasvaa, niin jaksetaan tehdä työtä ja kantaa vastuamme tässä vanhassa maailmassa.

Arkinen elämä huoliineen, juopottelusta puhumattakaan, turruttaa Jeesuksen odottajankin. Jumalan pitkämielisyyden aikana on kiusaus ajatella, että kaikki jatkuu niin kuin ennenkin. Nähkää Kristuksen saapumista julistavat merkit! Antakaa sydämenne täyttyä riemullisella toivolla. Ellet vielä kuulu Jeesuksen tulemisen odottajiin, liity Jumalan kansan odotusjoukkoon tänään! ●

Keijo Rainerma

Tiililä-seuran syksyn ohjelma

8.10. Urho Muroman sanoma ja perintö, Raimo Mäkelä

5.11. Osmo Tiililän sanoma ja perintö, Martti Kola

3.12. Uuras Saarnivaaran sanoma ja perintö, Ari Auranen, kommentti Jouko Talonen

Kokoontumiset STI:ssä maanantaisin loka- ja marraskuussa klo 17–19 ja joulukuussa 18–20.
Tervetuloa. Vie viestiä muillekin

Kirkkokansan raamattupäivä

Kirkkokansan kolmas raamattupäivä on Lahdessa Ristin kirkossa lauantaiana 9.3.2013 klo 10–18, aiheena Rohkeutta on...

Perusta

**Uskon ja ajattelun avuksi
39. vuosikerta
Ilmestyy kuudesti vuodessa**

Julkaisijat

Suomen Evankelisuterilainen Opiskelija- ja Koululaislähetys ry | OPKO
Suomen Raamattuopiston Säätiö | SROS
Suomen teologinen instituutti ry | STI

Vastaava päätoimittaja 2011–2013

Raimo Mäkelä | raimo.makela@kotiportti.fi
050 910 9058

Toinen päätoimittaja 2011–2013

Timo Eskola | timo.eskola@teolinst.fi
09 668 9550

Toimitussihteeri ja taittaja

Paula Eskola | paula.eskola@sro.fi
09 5123 9157

Ulkoasun suunnittelu

Teemu Junkkaala | teemu@gstj.fi

Toimitus 2001–2013

Juha Ahvio | juha.ahvio@elisanet.fi
Ville Kettunen | ville.kettunen@helsinki.fi
Jukka Norvanto | jukka@norvanto.fi
Leif Nummela | leif.nummela@uusitie.com
Olli-Pekka Vainio | olli-pekka.vainio@helsinki.fi
Juha Vähäsarja | juha.vahasarja@sro.fi

Neuvottelukunta 2011–2013

Puheenjohtaja: Keijo Rainerma, Juha Auvinen, Leif Erikson, Ruth Franzén, Salli Hakala, Markku Ihonen, Tapani Innanen, Timo Junkkaala, Sammeli Juntunen, Ilmari Karimies, Alekski Kuokkanen, Jussi Miettinen, Pekka Mäkipää, Olavi Peltola, Henrik Perret, Timo Pokki, Tapio Puolimatka, Erkki Ranta (varapuheenjohtaja), Timo Rämä, Niilo Räsänen, Matti Sartonen, Mauri Tervonen, Lauri Thurén, Aku Visala

Toimituksen osoite

PL 15, 02701 Kauniainen

Kustantaja

Perussanoma Oy

Tilauspalvelu

Sirpa Mäkelä | tilaukset.perusta@perussanoma.fi
09 5123 9152 | PL 15, 02701 Kauniainen

Tilauhinnat 2012

Opiskelijatilaus 33 €/vuosi, kestotilaus 36 €/vuosi, määräaikaistilaus 39 €/vuosi, irtonumero 7 €

Ilmoitushinnat

1/1 sivu: 130 mm (lev.) × 193 mm (kork.) 250 €,
½ sivu: vaaka 130 mm × 96,5 mm 140 €,
pysty 62,5 mm × 193 mm 140 €,
muut: 0,80 €/pmm, palstaleveys 62,5 mm.
Hintoihin lisätään alv. (23 %).

Ilmoitusten vastaanotto

aineistot.perusta@perussanoma.fi |
09 5123 9157

Kirjapaino

Kirjapaino Uusimaa. Perusta-lehti painetaan ympäristöystävällisesti.

Aikakauslehtien liiton jäsen.
ISSN 0355-7111